

DCL's holdningserklæring til
de helt generelle krav, der
stilles til belysning på
arbejdspladser i Danmark jf.
Bygningsreglementet, BR18

DCL's holdningserklæring til de helt generelle krav, der stilles til belysning på arbejdspladser i Danmark jf. Bygningsreglementet, BR18

Der synes at herske en udbredt opfattelse i Danmark om, at hvis man skal finde kravene til belysningen på en arbejdsplads i Danmark, så konsulterer man standarden DS/EN 12464-1:2021 *Lys og belysning – Belysning ved arbejdspladser – Del 1: Indendørs arbejdspladser*.

Det er ikke en korrekt tilgang. Kravene til belysning i bygninger i Danmark finder man i Bygningsreglementet, pt. BR18 - §377:

BR18, §377 – Lys og udsyn

I bygninger skal der være lysforhold, der sikrer, at der ikke opstår risiko for personers sikkerhed og sundhed, eller komfortmæssige gener. Det skal sikres, at der er tilstrækkeligt dagslys og udsyn samt tilstrækkelig elektrisk belysning i forhold til anvendelsen.

Stk. 2. Projektering og udførelse skal ske under hensyn til, at:

- *Dagslyset udnyttes bedst muligt som lyskilde.*
- *Unødig energiforbrug undgås.*
- *Unødig varmetilførsel til rummene undgås.*
- *Gener ved direkte solstråling kan undgås.*
- *Gener ved blænding minimeres.*

Kort ridset op betyder dette:

- Der skal laves lys, så det er sikkert at færdes i bygningen
- Der skal være lys nok til at løse de synsopgaver, der måtte være i bygningen
- Der er ulovligt at etablere belysning, som man ved medfører risiko for menneskers sundhed
- Det er ulovligt at etablere belysning, der giver komfortmæssige gener, fx blænding

DS/EN 12464-1:2021 – hvornår og hvordan

DS/EN 12464-1 kommer i spil i BR18's §382:

Arbejdsrum mv. og fælles adgangsveje skal:

1. *Have elektrisk belysning i fornødent omfang. **Arbejdspladsbelysning skal udføres i overensstemmelse med DS/EN 12464-1 Lys og belysning – Belysning ved arbejdspladser – Del 1: Indendørs arbejdspladser.***

Læs selv teksten for de øvrige punkter i §382 [her](#).

Her præciseres det, at belysningen som minimum skal overholde kravene angivet i DS/EN 12464-1 (man må gerne gøre det bedre), hvor der indrettes faste arbejdspladser. I alle andre rum/lokaliteter i bygningen er standarden vejledende. Styrelsen anviser dog følgende hjælpende tekst i vejledningsteksten til §382:

På arbejdspladser stiller bygningsreglementet krav til, at man følger DS/EN 12464-1. Det drejer sig for eksempel om kontorarbejdspladser, klasseværelser og opholdsrum i institutioner. For de øvrige rum og arealer i arbejdsbygninger, hvor der ikke er

arbejdspladser, fx spiserum, møderum, stillerum, depoter og printerrum vil man være sikker på at opfylde kravene om tilstrækkelig belysning, hvis man følger værdierne for belysningsniveau og blænding i DS/EN 12464-1.

Hvad betyder dette så?

- Kravene i §377 skal altid følges
- Kravene i den seneste revision af standarden, DS/EN 12464-1:2021 skal anvendes, når der er tale om indretning af faste arbejdspladser
- Det er ulovligt at lave belysning, der fx er fuldstændig ensartet ud over hele rummet; det kunne være i et storrums kontor. Vi ved i dag, at mennesker ikke kan tåle at opholde sig i mange timer i lys, der er indrettet på den måde – se her:
 - [Sufficient evidence](#)
 - Se også DS/ISO/CIE TR 21783:2022 *Lys og belysning – Integrativ belysning – Ikke-visuelle effekter*
- Jævnfør vores lovgivning - §377 i BR18 - må belysning ikke blænde. Dette har man taget et skridt længere i Sverige, hvor man kan læse denne anbefaling vedr. anvendelse eller ikke anvendelse af flat panels i kontormiljøer:

Det svenske [Arbetsmiljöverkets riktlinjer](#) omkring blænding

- Belysning må heller ikke flimre. Dette sidste gælder også, når lyset dæmpes, selvom det kun nævnes som en anbefaling i 5.8.2 i standarden

Den seneste revision fra 2021 af standarden DS/EN 12464-1 er udvidet med en mængde viden om, hvordan arbejdspladser indrettes bedst muligt med hensyn til lys og belysning ud fra den viden, vi har i dag. Standardens krav og anbefalinger imødekommer mekanismer, der understøtter vores sundhed og vores evne til at præstere over lange mørke dage. Dette er specielt vigtigt i Norden, hvor vi har de mørke vintermåneder. Således er der et nyt kap. 6 i standarden, der forklarer, hvordan kravene om belysningsdesign skal forstås, ligesom der er tilkommet et nyt Anneks B, der adresserer de ikke-billeddannende effekter af lys. Dertil kommer den mængde af forskning, der nu ligger på området. DCL kan kun opfordre til, at man anvender hele standarden, specielt kap. 6 og Anneks B, og ikke kun tabellerne.

Ligeledes opfordrer vi til, at man stoler på den forskning, der foreligger.

Dansk Center for Lys
+45 4717 1800
information@centerforlys.dk

November 2023